

REMISSYTTRANDE

2013-06-07

Remiss av målbilder för god miljöhänsyn – En leverans från projektet Dialog om miljöhänsyn

SAMMANFATTNING

Sveaskog anser att de framtagna förslagen till målbilder och hänsyn möjliggör en förbättrad hänsyn i skog och mark och därmed en förbättrad måluppfyllelse kring Skogsvårdslagen och skogspolitiken.

Många aktörer har varit delaktiga under arbetet och det har getts tid till att diskutera olika åsikter och olika erfarenheter. Sveaskog anser att dialogprojektet varit ett konstruktivt och lyckat sätt att tydliggöra vad en god praxis borde vara i skog och mark.

Målbilder anges för mycket vida områden och Sveaskog vill betona att vi ställer oss bakom Dialogens beskrivningar av Målbilder för god miljöhänsyn. Vi har dock förslag till tillägg och ändringar som vi finner viktiga i det fortsatta arbetet med att slutföra denna Dialogprocess.

FÖRSLAG TILL TILLÄGG OCH ÄNDRINGAR

Begreppet – **traditionell skogsskötsel** bör bytas ut mot skogliga åtgärder – annars måste man definiera vilka icke traditionella skogsskötselformer som är tillåtna i olika typer av hänsynskrävande biotoper. Renodla istället så att det bara är tillåtet med åtgärder som krävs för att bevara och utveckla biotopens naturvärden. Detta stämmer ju även bättre in på definitionen av hänsynskrävande biotop.

Sveaskog föreslår att begreppet **plockhugning** alltid kopplas samman med vilket värde som skall skapas med hjälp av plockhugning. Renodla till naturvårdande skötsel.

Hänsynskrävande biotoper

Sveaskog anser att de målbilder som arbetsgruppen tagit fram i huvudsak är relevanta. Vissa biotoptyper kan sträcka sig över hela landskapsavsnitt. Exempel på detta är naturskogsrester och örtrika bestånd på kalkrika marker samt blockmarker. Samtidigt kan dessa egenskaper undantagsvis uppträda som inslag i normal produktionsskog och dessa delar är då självklart viktiga hänsynsobjekt. Vi föreslår därför att de angivna biotoperna ges beteckningen "Partier med naturskogsrester" och "Partier med örtrik barrskog på kalkrik mark". Resonemanget kan även tillämpas på Skogsbeten, Blockmarker samt Igenvuxna hagmarker och lövängar.

Sveaskog saknar ordet "utveckla naturvärden" i definitionen av hänsynskrävande biotoper, d.v.s. "I andra fall är ingrepp nödvändiga för att exempelvis förstärka biotopens särdrag, eller bevara eller utveckla naturvärden kopplade till naturliga störningar eller äldre kulturmiljöer." Målbild "Örtrika bestånd på kalkrika marker". Förekomst av kalk i marken kan inte per automatik leda till orördhet oberoende av hur skogen är skött. Kalkbarrskogar kan också vara produktionsskogar. Beskrivningen behöver nyanseras samt även kompletteras med att kalkbarrskogar finns på Öland, Gotland samt i Skåne, delar av Dalsland och norra Östergötland.

Sid 16 Äldre skog på uddar, öar, holmar på myr i sjö och i vattendrag

Under naturhänsyn står att äldre skog med dessa naturvärden lämnas orörda. Sveaskog föreslår en omformulering till: Äldre skog med dessa naturvärden lämnas oftast orörda. Tillägg: Uttag av inväxande yngre gran under äldre tallar och lövträd är dock tillåtet.

Sid 16

På alla ställen i rapporten där det står om exempelvis plockhuggning bör det framgå syftet bakom dessa åtgärder dvs är det för en kompromiss med produktionsintresset eller ett naturvårdsbehov för att bevara eller öka naturvärdena. Sveaskog föreslår att det i första hand alltid skall syfta till att bevara eller öka naturvärdena. Plockhuggning med primärt syfte att skörda virke bör bara vara aktuellt där intrångsbegränsningen annars skulle passeras. OBS Renodla begreppen så att den hänsynskrävande biotopen är fri från produktionsåtgärder som plockhuggning för vinningens skull. Endast åtgärder som stärker naturvärdena får göras.

Sid 25 Örtrika bestånd på kalkrika marker.

Kalkbarrskogar på fuktig mark och kalkgranskogar lämnas orörda. Sveaskog anser att det bör tydliggöras i vilka fall trädskiktet är av underordnad betydelse. T.ex. kalkrika skogar där granarna som planterats på tidigare öppna marker efter år 1950. Om de skall ingå i som hänsynskrävande biotoper på något sätt så bör man ges rätt till att avverka granarna och ersätta dem med en lövblandskog eller en ädellövskog.

Sid 35 Sumpskog/dråg med naturskogskaraktär

Sveaskog föreslår att vi ändrar Riklig förekomst av äldre eller senvuxna träd till Tydlig förekomst av äldre och senvuxna träd.

Den nuvarande skrivningen innebär att endast sumpskogar som är nyckelbiotoper ryms inom begreppet hänsynskrävande biotop. Ytterst få sumpskogar/dråg i södra och mellersta Sverige skulle tolkas som hänsynskrävande biotoper om rikligt kvarstod som krav. Sveaskogs storskaliga inventeringar visar att det är ytterst sällsynt med skogar som har mer än 20 naturvärdesträd per hektar.

Sveaskog föreslår istället att vi lägger till följande: Ibland saknas de äldre och senvuxna träden och naturvärdena består istället av ett tydligt inslag av självgallrad klen al och/eller björk

Sid 44 Hänsyn till hassellundar.

Sveaskog föreslår följande tillägg istället för bara orördhet: Ibland hotar hasseln ännu värdefullare ädellövträd genom att växa upp i trädens kronor. Här bör selektiv avverkning av hassellundar ske.

Sid 45 Brynmiljöer i anslutning till öppen åkermark

Ändra till plockhuggning av gran kan ske.

Sid 50 Hänsyn till bryn

- Skapa lövdominans genom att gynna olika lövträd och buskar vid röjning. Sveaskog föreslår att man lägger till gallring i denna mening.

Sid 51 Igenväxta hagmarker och lövängar.

Idag står det följande "Om man väljer lövnaturskogen som målbild blir målkoden NO (Naturvård Orört), kanske gör man en engångsåtgärd och tar bort gran om de hotar att ta över beståndet".

Sveaskog föreslår istället: Om man väljer lövnaturskogen som målbild blir målkoden NO eller NS beroende på risken för inväxning av konkurrerande gran. Det är viktigt att identifiera de skogar som kräver återkommande åtgärder för att hålla efter gran (NS).

Under rubriken hänsyn

Sveaskog föreslår följande skrivning istället för orördhet. Om valet blir att gynna naturskogsutvecklingen så skall beståndet klassas som NO eller NS beroende på risken för inväxning av konkurrerande gran.

Hänsyn till träd och buskar

Idag står det följande "Till naturvärdesträd räknas levande eller döende träd som har gröna blad eller friska barr i kronan. De ska ha speciella naturvärden och vara avvikande från virkesträden i det bestånd som avverkas."

Svår pedagogik att de träd som normalt betraktas som naturvärdesträd – inte är naturvärdesträd när det är fler än 20. Sveaskog föreslår därför ett beskrivande tillägg: I de fall hela bestånd består av träd med naturvärden så klassas normalt biotopen som nyckelbiotop eller ingår i biotopsyddet.

Kantzoner mot våtmarker

Sid 57

Här står egentligen hänsynen i kolumn ett. Lägg därför till under kolumnen hänsyn: Spara/utveckla kantzon. Plockhugg gärna yngre inväxande gran under äldre tallar och lövträd.

Överväg om det går att minska antalet typer av kantzoner för specifika miljöer, se sid 57-58.

Kantzoner mot sjöar och vattendrag

Det bör förtydligas i inledningen att kantzoner längs ett vattendrag kan gå igenom många naturtyper, såväl slutna som öppna. Av texten fås lätt uppfattningen att alla kantzoner handlar om skog.

Gällande "Ingen körning inom cirka 10 meter från vatten" bör det definieras undantag där drivningstekniska förhållanden är sådana att det inte går att undvika körning.

Sid. 75

För in "cirka" vid meterangivelserna.

Kulturmiljöer

Sid 130

Vissa lämningar, ex. kolbottnar i Bergslagen, har traktvis sådan omfattning att även enkla schablonregler kommer att ställa till problem med brukandet. Det handlar om stora ytor där intrångsbegränsningen passeras.

Under hänsyn står det följande ”Objektet är fritt från kör- och markskador och fritt från täckande ris. Inga träd växer på eller i absolut närhet till lämningarna.”

Sveaskog föreslår följande formulering. I landskapsavsnitt där kulturlämningar av denna typ är frekventa och svåridentifierade bör särskilt tydliga lämningar skötas så att inga träd växer på eller i absolut närhet till lämningarna. Övriga lämningar bör skötas så att de träd som självföryngrar sig på platsen både kan röjas och gallras för att till slut avverkas som fullmogna träd.

Friluftsliv och rekreation

Här tycker Sveaskog att det finns mycket tankar och idéer men få faktiska data. Vi anser att man behöver utreda vilka möjligheter människor har att nyttja redan avsatta skogar – både formellt skyddade och via sektorsansvaret. Utred likaså hur människor kan utnyttja de produktionsskogar med strövskogsqualiteter som finns till förfogande redan idag – exempelvis skogar äldre än 60 år.

Med tanke på människors utnyttjandegrad av skogen så kan man ställa sig frågan om det finns för lite skog åt folket eller för lite folk i skogen.

Ett tydliggörande av hur sektorsansvaret ska uttolkas i detta sammanhang behöver därför göras. I de flesta fall ska hänsynen rymmas inom ramen för sektorsansvaret och den generella hänsynen och då handlar det om att ta fram målbilder som visar hur man tar hänsyn kopplad till rekreation och friluftsliv så bra som möjligt inom denna ram.

Men som sagt huvudfrågan kvarstår – har Sverige brist på strövskogar? Och brist på skogar att utnyttja för rekreation, friluftsliv och turism eller inte.

Sveaskog Förvaltnings AB (publ)

Herman Sundqvist
Skogschef

Stefan Bleckert
Naturvårdschef